

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ג.

עין משפט
נר מצוה

ח א מ"י פ"י מהל' אשות
ה' לו סמנ עשין מת
טו"ע א"ע ס"ד ק"י סעי'
ג:

א) יבמות ז: ק"י גיטין לג.
ב) דבא תבא מוח;
ג) ולעיל ב' לקמן הו';
ד) ועי' מוס' ב"ב מ"ח:

גליון הש"ס

נב' ואפקעינהו רבנן. עי'
תשובת רשב"א ס' אלף
קס"ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) דר"ה וסביר דלמיט
וכי' וגבי פרוצות ל"ב וכו'.
עי' מה' י"ב ע"א מה"ה
זנוע וכו':

וימנין דלא אנים. והוי גיטא: וסברה. דלמא אנים ואינו גט
ומדלא להינשא: וימנינא. וכשיבא ויאמר נאנסתי נמצא גט בטול
וזניה מן האחרון ממזרים לפיכך אמרו יהא גט: **דמדאורייתא לא**
הוי גיטא. שמננינו טענת אונס מן התורה שנאמר (דברים כב)
ולנערה לא תעשה דבר: **כל המקדש.**

כל המקדש אשה על דעת שהניגו
חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה
שהיו קיימין קידושין לפי דברי חכמים
ויהיו בטולים לפי דברי חכמים על
ידי גיטין שהכשירו חכמים: **ואפקעוה**
רבנן לקידושין. כשיבא גט כזה
אחרים: **תינה.** למימר אפקעתא
כדקדיש בכספא דנימא גט זה עוקר
הקידושין ועושה מעות מתנה מעיקרן:
קדיש צביאה מאי. אפקעתא מעיקרא
איכא. צביאה על ידי גט כשר אע"פ
שהקידושין קיימים עד עכשיו גזירת
הכתוב היא שהגט כורתו ומתיר
אסורו מכאן ולהבא אבל זה שאינו
גט מן התורה ואתה מכשירו מפני
דעתו שזו שקידשה על דעת
חכמים ושיבטלו על פי חכמים לריך
אתה לומר שמעיקרן לא היו קידושין
ואי קדיש צביאה ואתה עוקר
קידושין למפרע מה תהא על ציאתו:
שויה רבנן לבעילתו. למפרע על
ידי גט שהוא מדבריהם בעילת זנות
וזה כח לנשות כן שהרי הוא מלה
צפן. שמעתי כל רבותי מפרשים
דקדיש בכספא דקידושין דרבנן יניחו
ואי אפשר לומר כן חזק דגזירה
שהי' היא קימה קימה משדה עפרון
(קידושין דף ג.) וכל הלמד מגזירה
שהי' כמו שכתוב מפורש הוא לכל
דבר ועוד אי דרבנן יניחו היאך
סוקלין על ידו ומציאין חולין לעזרה
על שגגתו וסוף סוף כי קא משנין
שויה רבנן לבעילתו צביעה זנות
על כרחק לריך אתה לפרש כמו
שפירשתי שהקידושין נעקרין מעיקרן
ולא מכאן ולהבא. והמפרש לומר שויה
רבנן לכל מקדשי צביאה צביעה
זנות טעות גמור הוא ובה להמיר
אשת איש המתקדשת צביאה בלא גט
מן הטעם הזה ולא מננינו זאת בהלמוד:
וכן לענין גיטין. אלפיכך קאי דטענין
טענת אונס בתנאי הגט להפקיעו:
שצחי דינין קצועין כלל יום. כלומר
שקציעות כל הימים שזה: **והא צעין**

וסברה דאנים. ומן הדין לית לן למימש דלמא אנים הוא
דרבנן לא אנים ולהכי קרי לכו לנעושות שמחמירין על
עלמנ אע"ג דמני לאנסובי א' וגבי פרוצות לא גרסינן וסברה דלא
אנים אללא ואתרה דלא אנים פ"י אפילו כשיבא הקול דאנים אתרה
דלא אנים או אפילו כשתדע היא
עלמא דאנים ואחרים לא ידעו ואס'
תאמר מת תוך י"ב חודש נמי היא
גט מהאי טעמא דזימנין דלא מת
וסברה דמת ומיענגלא ויתבה ויש
לומר דמיתה קלא אית לה:

אדעתא דרבנן מקדש. לכן
אומרים צענת קידושין
כדת משה וישראל:

ואפקעינהו רבנן לקידושין
מינה. צריש

השולט (גיטין לג.) פירשתי:
תינח דקדיש בכספא. דהפקר
צ"ד היה הפקר והווי מעות
מתנה וממילא יהו כל צביעותיו זנות
קדיש צביאה מאי איכא למימר איך
יפקיעו צביאה של קידושין ואפי' למ"ד
צהאשה רבה (יבמות פט: ושם) דיש כח
לחכמים לעקור דבר מן התורה
היינו כגון דליכא עזירה כההיא
דהאשה רבה דהדר לטיבאלא אבל
היכא דליכא עזירה דמקדשת היא
צביאה מאי איכא למימר ומשני
שויה רבנן צביעותיו צביעה זנות
ואין כאן קידושין א:

איכא דאמרי אמר רבא וכן
לענין גיטין. פסק ר"ח
לנישנא קמא דלין אונס בגיטין
והציה רחיה מדקאמר סתמא הש"ס
צריש השולט (גיטין לג.) ושם גבי ההוא
דאמר אי לא נסיבנא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא כו' ואי משום אונס
אין אונס בגיטין וכן נראה דלחיצי
דליכא דאמרי הווי פירכי מכל זני
דמייתי סיעתא לנישנא קמא ולא
סמכינן אשינויי דחיקי וקשה לר"י
דמסיק צפרק מי שחזו (שם ע"ג.) ושם
דצין דאמר הרי זה גיטין אס מתי
מחולי זה צין אס אמר אס לא אעמוד
מחולי זה ונפל עליו הבית או נכחו
נחש או אכלו ארי דלא הוי גט
אלמא דיש אונס בגיטין וליכא למימר
דהתם לא מטעם דיש אונס קאמר
דלא הוי גט אללא משום דצין אס
מתי מחולי זה צין אס לא אעמוד

מוסף רש"י

כל דמקדש אדעתא
דרבנן מקדש. תולה
צענת חכמים, דהא כדת
משה וישראל קאמרי (יבמות
צ.) להיות קדושין חלו
כדת משה וישראל שהניגו
חכמי ישראל, והרי הם
אמרו שפיקשו כל קדושין
שישראל על ידי גט כזה,
הלכך פקעו שעל מת
כן קדישה (גיטין לג.).
תינח דקדיש בכספא
איכא למימר אפקעוהו
לקידושין בגט דדבריהן
ואמרו ליהו מעות למפרע
מתנה, וממילא פקעו שהרי
שקדשו על מת כן
קדיש (שם, ובעי' יבמות
צ.) וכו'. א': דהפקר צ"ד
הפקר גבי ממון וכאלו
קדישה בגזל ובחמת דמיה,
דלא הווי קידושין (רשב"ם
ב"ב סח.). קדיש בבדיאה
מאי איכא למימר. מאי
אפקעתא איכא למימר,
האי צביאה מאי שויה
(יבמות צ.) דקיימא לן
בקידושין (ד'.) מי יתק
איש אשה ובעלה, דאשה
מתקדשת נמי צביאה מאי
אפקעתא איכא למימר צהא
צביאה (גיטין לג.) שויה
רבנן לבעילתו בעילת
זנות. למפרע על ידי גט
זה, ולפקעו שם קידושין
מינה, ויש צפן כח לך,
שהרי שקדשו על מתה
חזק דמס קדיש (גיטין לג.)
צין דבדעתה דרבנן מה
ורבנן אמרו דכי יהיב לה
גט כי האי מבטל צביאה
דמיהו צביעה זנות. ואי
לדמי מיה קדיש בכספא,
הוא גט דקידושין כסף
דאורייתא יניחו ומגזירה
שהו דקדיה קימה משדה
עפרון גמר לה במסכת
קידושין (ב.) וג"ש צבחי
למזרה וכל י"ג מדות. ואי
קידושין כסף מדרבנן מי
קטלינן נפשא עלייהו, דבעל
ארוסה כפקלה, ועוד מאי
שייחא דשני שווה רבנן
ס', הא קשיא ליה היכי
מזו רבנן לאפקועי מדי
דאורייתא ומשני ליה שווה
רבנן, הא נמי אפקעתא
היא (יבמות צ.) ובעי'
בארוכה גיטין לג. רשב"ם
ב"ב סח.).

שקדו. שיהא תורה כסעודה שלשה ימים: **דטריה ליה.** אס טרח לפני
השבת ומיקן לורכי סעודה כוססה צחצח צצבת או צצחי צצבת:

דאיתיליד צה כו' אמר רבא אונס דלא שכיח הוא ומייתי רבא סיעתא מהא דאכלו ארי אינו גט אלמא אונס דלא שכיח יש טענת אונס
לרבא והכא קאמר רבא גופיה צלישנא קמא שהוא עיקר דלין אונס אפילו צאונס דלא שכיח כדמוכח הסוגיא ואור"י דג' ענייני אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שחזו אפי' לנישנא קמא דרבא דהכא יש אונס דלא שייך התם לתקן משום לנעושות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי לנעושות דנפל עליו הבית או שהיפשו נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למימש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מנרל אפילו לאיכא דאמרי אין אונס דליציבי ליה לאתגויי אבל אונס דשכיח ולא שכיח צהא
פליגי מרי לישני דרבא והלכתא צלישנא קמא דרבא כדפירשנו: **שבתי דינין קצועים בב"ב יום.** וא"ת וכי מיקן עורא שלא יהו צחי
דינין קצועים בכל יום אלף צ"ו וצ"ה צלצד ועוד קשה דאמרינן צצבת (ד' קטו: ושם) מי שיש לו זכות אצות יתק צ"ו וצ"ה וכי קודם תקנת
עורא לא היו מקיין כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עורא לא היו קצועים בכל יום אלף כשהיו לרבינן לשום דין היו יושצין בכל יום ויום
ועורא מיקן שיהיו קצועין צ"ו וצ"ה וכל הרוצה לדון יבא וידון והוי יכולין להקצו בכל יום קודם תקנת עורא כיון שלא היו קצועים ור"י מירך
שלא היו קצועים תחלה אלף בעיר אחת ועורא מיקן בכל עיר ועיר צ"ו וצ"ה: **אשה נשאת בב"ב יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ותינשא צה' ומיבעל צשעי לפי שנאמר צו צרכה לאדם וי"ל דמשום צרכה לא היו קצועים יום כדפירשית לעיל וצאלמנה
נמי לא קצבו שמיעבל צשעי משום צרכה גרידא אלף משום שקדו שיהא שמה עמה ג' ימים כדאמר לקמן (דף ה.) וצתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש צה צענת ימי המשמה הלכך משום צרכה גרידא לא היו קצועים יום:
אי איכא בתי דינין בו' נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת צשעי דהא אין דינין צצבת ועתה נוהגין לישא אף צשעי משום דלין צ"ד
קצועין ואס יש לו טענת צתולין יכול לקבול צצבת צפני שלשה כמו צשאר ימות הצשוע ועוד לפירוש הקונטרס דוקא צימיהם
קצבו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתצבר הדבר ויצאו עדים מתוך שמתאספים העם לצ"ד ואין שייך לומר עכשיו כן: